



КОМАНДУВАЧ НА ГАРЯЧІЙ ЛІНІЇ
0 800 507 028

Щовівторка бійці Сил територіальної оборони ЗСУ та їхні рідні можуть поспілкуватися з Командувачем Сил ТрО генералом-майором Ігорем Танцюрою. Поставити свої запитання можна з 13 до 14 год за номером гарячої лінії 0 800 507 028.



УРОКИ З БАХМУТА

Бахмут став одним із символів важкого протистояння російській навалі. Бійці працюють на дуже складній місцевості, у холоді та болоті. Командир роти 204-го батальйону Сил ТрО з позивним Прокурор поділився своїм досвідом війни в цих умовах.

СЛАБКЕ МІСЦЕ

Одне з основних правил, яке діяло в нашій роті, — боєць не відкриває вогонь без наказу командира. Це пов'язано з тактикою виснаження, яку використовує русня.

Ворог посилає маленьку групу, яка підкрадається до наших позицій повзком, ця група може повзти до нас годину, може дві. Потім вони ховаються за якесь укриття і починають шуміти, наприклад, ламати гілки. Реагуючи на шум, недосвідчені бійці відкривають вогонь, а коли стоїть фронт і починає стріляти один — починають стріляти всі. Таким чином ворог виявляє наші позиції і провокує на витрати боекомплекту (БК).

Якщо русня розуміє, що з нашого боку сидять нервові хлопці, які відразу починають стріляти, то вони бачать в цьому слабину. А виявивши слабе місце, ворог починає атаку хвилями.

23 грудня ми вели 6-годинний бій на своєму напрямку, відкинули русню, і вони зрозуміли, що в нас їм ловити нічого. Після цього вони зосередились на іншому напрямку. Тож дуже важливо доносити до бійців, що відкривати вогонь можна, тільки якщо бачиш ворога візуально або за командою.

АТАКА МАЛИМИ ГРУПАМИ

Атака ворога починається з артилерійського обстрілу, можуть працювати АГС, мінометка чи все разом. У цей час вони вимикають свій РЕБ і спостерігають за боєм з дронів.

Потім русня в першій хвилі посилає «м'ясо» — ці люди, вважаєш, смертники, позаду за ними стоять загороджу-

вальні загоны. Також із цією групою йде так званий «загонщик», який скеровує, підбадьорює «смертників», показує напрямок атаки. Їхня мета — витратити твій БК і щоб твоя зброя заклінила. А вже після них починають працювати спеці.

Ворог використовує тактику малих груп. Це робиться для того, щоб не було великого скупчення людей, по якому вдарить артилерія. У групі може бути від 5 до 10 людей, усі бійці там знають свої ролі, хто за що відповідає і як працювати.

Також були випадки, коли русня перевдягалась у наш піксель, більш того, серед них є ті, хто вміє розмовляти українською. Тож коли зіткнення йде на такій короткій дистанції, є реальна загроза переплутати чужих зі своїми.

ЛОПАТА ВАЖЛИВІША ЗА АВТОМАТ

Чого в русні не відняти, так це те, як вони окопуються. За Статутом у тебе є 1,5 години на те, щоб вирити окоп для стрільби стоячи. Русня в цей норматив вкладається, і це їм дуже сильно допомагає. На жаль, з нашого боку такий ентузіазм присутній не завжди.

Був випадок, русня вибила сусідній з нами підрозділ з траншеї. Одна з причин полягала в тому, що траншея була неглибока, і наші бійці ніяк не могли її заглибити. Русня зайняла траншею ввечері, а під ранок перед нею вже лежав бруствер ледь не в зріст людини.

Тому нам потрібно посилювати роботу з особовим складом у цьому напрямі й доносити до бійців, що копати потрібно в будь-яких умовах. В якомусь сенсі лопата важливіша за автомат, тому що без надійного укриття автомат тобі мало допоможе.

ЩО БРАТИ ІЗ СОБОЮ НА «МІНУС»

На позиції кожен йде з рюкзаком. Береш БК стільки, скільки зможеш нести, а також воду хоча б 1,5 літра. Їсти там майже не хочеться, вистачає кількох енергетичних

батончиків на добу. Сухпаї на «мінус нуль» ми взагалі не брали — це зайвий шелест і сміття.

Також у рюкзак потрібно покласти чисту ганчірку, вологі серветки та масло, щоб ти міг в окопі почистити зброю. Обов'язково взяти плівку — на неї викладається БК, щоб брати чисте, нею ж можна накриватись під час дощу. Також обов'язково мати із собою лопату.

На точці евакуації обов'язково має бути додатковий БК та додаткова зброя. Тому що в траншеї бійці постійно ходять, чіпляють землю, і зброя забруднюється, тож потрібно мати запасну.

Щодо магазинів, то у моїх хлопців було по 12-15 магазинів, і все одно цього недостатньо. У мене був випадок, коли одна людина вистріляла 1 тис. набойів за добу. Саме тому дуже важливо, щоб на точці евакуації був додатковий БК і обов'язково резервна зброя.

Усе сміття, яке ти наплодив на позиції, треба забрати із собою, інакше там буде смітник, у якому неможливо воювати.

КОМАНДИРАМ

Вкрай важливо, щоб командири всіх ланок — від командира відділення до комроти — спілкувались з бійцями і доносили інформацію. Коли люди знають, хто стоїть праворуч, хто ліворуч, яка обстановка, — вони стійко воюють. Якщо цього не робити, то з'являється місце для чуток і різних домислів.

Також приділяйте особливу увагу роботі з приданими силами. Вкрай важливо докладно і повною мірою проводити інструктаж новоприбулим підрозділам. І робити це потрібно до того, як вони заходять на позиції, бо там уже буде не до розмов.

Прокурор,
командир 1-ї роти 204-го батальйону Сил ТрО

ВІД МЕДИКА ДО КОМАНДИРА РОТИ



24-річний Олег Рисьєв розпочав службу в 112-й бригаді Сил ТРО ЗСУ на посаді бойового медика взводу. Та вже невдовзі, коли підрозділ виконував бойові завдання, йому довелося стати командиром. Хлопець очолив спочатку взвод, а потім і роту.

ПЕРШІ БОЇ

До середини квітня мій підрозділ перебував на околиці Києва. Бойового досвіду ми тоді не отримали. Потім нас перемістили в Київську область, і ми до серпня активно готувались. У цей час я опанував свою першу військову спеціальність – став бойовим медиком. Тоді ж мені присвоїли звання молодшого сержанта.

Бойові дії для нас почалися на початку вересня, коли підрозділ брав участь у контрнаступі ЗСУ на Харківщині. Тоді в Чугуївському районі отримали завдання звільнити одне із селищ. Вступили в бій з росіянами, але потрапили в засідку. Були змушені відійти, щоб перегрупуватись, а тоді знову повернулись у село.

У результаті противник відступив зі значними втратами, а нас було тільки троє легких поранених. Цей перший досвід бойового зіткнення показав насамперед важливість тренування. Бо в критичний момент боєць діє так, як навчився. За тим алгоритмом, який засвоїв.

Часто виникає дисонанс між тим, що страх вимагає зберегти себе, і тим, що треба виконувати обов'язок, що збереже побратимів. У момент цього протиріччя ключову роль відіграє компетентність і тренуваність. Це повертає відчуття контролю над ситуацією, і для страху залишається не так багато місця.

Одна річ – просто сидіти під обстрілом, почуватись беззахисним і молитись, щоб ти вцілів. І зовсім інша – знати, як діяти в такій ситуації. Страх залишиться, але не керуватиме твоїми діями.

Мабуть, мені самому вдалося так діяти. Тому коли поранили командира взводу, виконувати його обов'язки призначили мене. Я командував взводом аж до жовтня, коли мене призначили на наступну посаду.

КОМАНДИР З МЕДИЧНИМ РЮКЗАКОМ

У жовтні наш підрозділ перемістили ближче до кордону. Місцевість, де нам було наказано облаштувати позиції,

знаходилась на височині за 700 метрів від кордону. У місці, де лишилися окопи росіян.

Наша група висунулась на рекогносцювання. Кілька командирів взводів, серед яких і я, командир роти та розвідники. Щойно ми піднялись на цю височину, як почався обстріл. Ми встигли застрибнути в окопи, а після обстрілу почули крик пораненого. Як згодом виявилось, це був командир моєї роти.

Зазначу, що навіть будучи командиром взводу, я все одно не забував про свою первинну спеціальність бойового медика і нікуди не виходив без медичного рюкзак. Хтосьна, що може статися.

Отут він мені, цей рюкзак, і знадобився, а разом і досвід бойового медика. Я виліз зі свого окопу й кинувся до командира. Поранення його виявилось важким. Стало зрозуміло, що він вибуває зі строю, і вибуває надовго.

Після евакуації, коли ми повернулись в розташування, мене викликав до себе командир частини і повідомив, що я тепер виконую обов'язки командира роти. Моєю першою відповіддю було, що не зможу, але командир заперечив: «Зможеш! Взводом же командуєш!». Так усе й почалося.

Спершу йшлося про те, що ці обов'язки я буду виконувати не довше 5 днів, доки не призначать когось іншого. Але в результаті – команду ротою вже третій місяць.

При цьому все одно щоразу, коли ми кудись висуваємось, беру із собою медичний рюкзак. Я командир з медичним рюкзаком.

КОМАНДИРУ ПОТРІБНІ ЛІДЕРСЬКІ ЯКОСТІ

Зізнаюся, спочатку я й гадки не мав, як буду командувати ротою. Не мав напрацьованих алгоритмів, знань, не мав достатнього досвіду. Мені доводилось діяти і приймати рішення інтуїтивно. Мабуть, не всі вони були правильними.

Та я щоразу нагадував собі про те, що найперше маю з повагою ставитись до своїх підлеглих. Думаю, це було помітно, тому мені вдалося.

До того ж мої бійці бачили, як я поводив себе в бойових ситуаціях ще в статусі бойового медика. Бачили, що я не розгубився ні під час штурму, ні під час обстрілу. Це й допомогло мені сформувати командирський авторитет і заслужити повагу.

Хоч, мабуть, від мене цього ніхто не очікував. Я в окулярах, без яких нічого не бачу. І крім того, один із наймо-

лодших у підрозділі. Мало хто міг би побачити в мені командира відразу. Але комбат побачив.

Командиру насамперед потрібні особисті лідерські якості та фахові знання. Це найголовніше. Це основа, на яку нанизуються все решта.

Причому одне залежить від іншого: можна бути «класним чуваком», «своїм», «батею» для підрозділу, але якщо не маєш компетентності і не бажаєш до того ж навчатися, то це найперше підірве довіру людей до тебе. Бо як може некваліфікована людина приймати правильні рішення?

А некваліфікованість командира на війні може призвести до загибелі людей.

І навпаки: можна бути хорошим «спецом». Але якщо не вмєєш поводитись з бійцями, не маєш звичайної емпатії, якщо не можеш поставити себе на місце солдата, довіри так само не здобудеш.

КОМАНДИР МУСИТЬ БУТИ СПРАВЕДЛИВИМ

Коли я командував взводом, то перші мої складнощі стосувались роботи з людьми. Доводилось, зокрема, вирішувати питання дисципліни, які не бувають легкими.

Командир мусить бути справедливим і в покаранні, і в нагородженні. Адже це також питання довіри до нього. Без довіри до командира не буде сприйматися ні нагорода, ні тим більше покарання. Без довіри до командира боєць не розумітиме до кінця, за що його покарали. І не розумітиме, за що когось нагородили.

Справедливість покарання і нагороди – це той принцип, яким я керувався і продовжую керуватись на своїй посаді. Найважче, звісно, карати. Покарання може бути справедливим, але людина повинна розуміти, за що її покарано. Інакше вважатиме дії командира несправедливими.

Я намагався завжди відчутти себе на місці людини, яка провинилась. Проявити емпатію. Але водночас вимагав, аби і вона розуміла, як її вчинок виглядає в контексті підрозділу: відділення, взводу, роти. Як на мене, дуже важливо налагодити таку комунікацію. Якщо вона є, тоді є і розуміння.

БУТИ ЧЕСНИМ

Дуже важливу роль відіграють помічники, на яких може покластися командир роти: командири взводів, головний сержант, сержант з МПЗ, старший бойовий медик.

Якщо ці всі люди надійні, ефективні кожен на своєму місці, можуть самостійно приймати рішення, тоді це значно полегшує роботу командира роти.

Мені пощастило з командою. Я довіряю кожному з них і можу на кожного покластись.

Крім того, допомогло те, що ми знаємо один одного і разом служимо від початку формування нашого підрозділу. На цій довірі та впевненості ґрунтується вся наша робота. Моя можливість віддавати накази і можливість людей їх виконувати.

З підлеглими я завжди чесний. Навіть у найскладніших ситуаціях.

Я дотримуюсь принципу, що навіть командири нижчих ланок повинні володіти інформацією і знати ситуацію на два рівні вище. Скажімо, командири відділень мають бути поінформовані до рівня командирів рот. Командири взводів – на рівні командира батальйону тощо.

Чим більше ти знаєш, чим більше поінформований, тим менше тобі страшно. Бо невідомість – це завжди стрес. Кожному слід розуміти обстановку і важливість своєї роботи у виконанні завдань.

Також надзвичайно важливу роль відіграє навченість. Уміння працювати з картою, з «Кропивою», з іншими важливими застосунками – це також повинні вміти навіть командири нижчих ланок.

Бо якщо, скажімо, відділення заступає на позиції, то його командир сам відповідає за всіх своїх людей. Поруч немає ні командира взводу, ні головного сержанта. І треба знати, як максимально ефективно працювати за таких обставин.

Знання і компетенція дозволяють приймати рішення. Можливість приймати рішення дає відчуття свободи. Особливо, якщо рішення були прийняті правильні. Чи максимально правильні за тих обставин.

Олег Рисьєв,
112-та бригада Сил ТРО ЗСУ

СИТУАЦІЙНИЙ ЦЕНТР ДЛЯ БАТАЛЬЙОНУ

Ми виграємо війну, зокрема, за рахунок більш ефективного використання інформаційних технологій, ніж це робить ворог. Ситуаційний центр – це сучасна форма організації аналітичної діяльності. Він дозволяє обробляти великі обсяги інформації та приймати оперативні рішення. Про те, як працює ситуаційний центр одного з батальйонів ТрО, розповідає Геннадій Риба.

ЩО РОБИТЬ СИТУАЦІЙНИЙ ЦЕНТР

Наш ситуаційний центр створено на базі аеророзвідки батальйону. Це експериментальне рішення – створити центр не на базі бригади, а рівнем нижче. Власними силами, залучаючи волонтерів, ми купили всю техніку. Це 4 робочих місця, монітори для роботи з картографічною інформацією, великий монітор для роботи з картами. А також Starlink, EcoFlow, генератор та інше устаткування, яке зробило центр автономним.

Наша основна робота – це приймання, обробка, зберігання та передача даних. Виглядає просто, чи не так? Але є багато нюансів. Якщо потрібно зробити звіт для штабу, то це більш загальна картинка, а якщо ми готуємо інформацію для людей у полях, то їм важливо все знати до метра: як проходить шлях, де висота, де низина, яка видимість. І це вкрай кропітка праця.

Уся інформація від розвідки проходить через нас. Ми отримуємо дані від підрозділу БПЛА, спостережних пунктів, РЕБ, обробляємо і перенаправляємо далі – як вгору, тобто в штаб, так і вниз, до підрозділів.

Існує багато сценаріїв роботи таких центрів. Наприклад, батальйон отримує бойо-



ве розпорядження висунуться в новий район. Ми дивимось карту району, знаходимо підрозділи, які в ньому працюють, та виходимо на зв'язок з їхньою розвідкою. Отримуємо від них інформацію всю, яку можемо. В ідеалі це будуть сцени з «Кропиви» з прокладеними маршрутами руху. Доводимо цю інформацію до штабу, і штаб вже приймає рішення, як ми будемо міняти попередників.

Також ми працюємо з картографами, допомагаємо готувати карти, робимо сцени в «Кропиві», наносимо схеми проведення операції, а потім розповсюджуємо їх серед користувачів «Кропиви» у підрозділах.

Це одне з важливих завдань – це органі-

зація та підтримка архівів. Розібрані відео розкладаються по папках, маркуються за районами та датами. Загалом, за нашими підрахунками, у ситуаційного центру близько 20 напрямів роботи. До речі, ми працюємо цілодобово.

ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Окрім «Кропиви», ми багато працюємо з «Дельтою», а також використовуємо інші системи обміну та накопичення розвідувальної інформації: «Термінал», Palantir, «SAS. Планета». Та наша концепція в тому, щоб не впіратись в якийсь інструмент, а підбирати інструмент під завдання.

У «Дельті», наприклад, мінус у тому, що це онлайн-інструмент, і він може не працювати, якщо проводяться якісь регламентні роботи. З іншого боку, «Планета», яка локально працює на комп'ютері в штабі, не дає змоги обмінятися інформацією.

Щодо програмних заходів, велика проблема в ЗСУ – це відсутність стандартизації. Є прийнята на озброєння система «Дзвін АС», яка закрита, і до неї важко організувати доступ. Є більш доступні системи, такі як «Дельта» та «Кропива», але відсутня єдина методологія і розуміння в штабах, як це використовувати. Це призводить до викривлення інформації. Наприклад, у тій самій «Дельті» може зберігатись «сміттєва» інформація. Це не проблема інструменту, а проблема методології.

ЛЮДИ ПОНАД УСЕ

Для роботи в ситуаційному центрі потрібні досвідчені люди зі жвавим розумом, здатні вчитись новому. Ми зібрали в себе людей з вищою освітою, які в колишньому житті були менеджерами, фінансовими аналітиками, юристами тощо. На початку роботи ми тільки надавали інформацію в штаб у вигляді звітів, але згодом нас все більше залучали до планування операцій.

На мою думку, такі центри потрібні в кожному батальйоні: це сильно підвищує ефективність роботи. Зараз іде війна дронів та артилерії, тож швидка обробка великого обсягу інформації є критичною.

Геннадій Риба

СЕКРЕТИ БУРЖУЙКИ



У бліндажі основним джерелом тепла, окрім любові до Батьківщини, є пічка-буржуйка. Предмет здається нехитрим, але є деякі нюанси. Якщо правильно експлуатувати пічку, вона не буде чадіти та добре грітиме. Поділюсь своїм досвідом користування буржуйками, можливо, він буде вам корисним.

ГОЛОВНЕ – ЦЕ ТЯГА

Головне в будь-якій пічці – це тяга. Якщо її нема, то всі проблеми будуть з цього вилазити. Але почнемо ми з правильного встановлення пічки.

Пічка має стояти ідеально рівно. Інакше її димохід буде весь час завалюватись, зола буде нагорати нерівномірно, падати гіркою в піддон і швидко перекине піддування повітря. Щоб поставити пічку рівно, найкраще вирити заглиблення в землі, засипати його піском, тому що пісок легко вирівняти, на пісок викласти цеглу і вже на неї встановити буржуйку.

Як правило, у бліндажах дерев'яні стіни, тому пам'ятаємо друге правило: буржуйку не можна ставити на деревину або до дерев'яних стін. Пічка дуже сильно нагрівається, і дерево врешті-решт займеться. Тож важливо прокласти жерсть або термостійкий гіпсокартон між деревиною та буржуйкою.

Якщо бажаєте зробити ще краще, то купіть фольгу (можна ту, що для духовки) та обмотайте нею гіпсокартон за пічкою. Таким чином ви створите екран, який буде відбивати тепло на вас.

ВЧАСНО ЧИСТИТИ

Важливо стежити за піддоном. Бо в буржуйках дерево прогорає досить швидко, попіл сиплеться в піддон і забиває його, як наслідок – зникає тяга, і пічка гасне. Тож піддон потрібно регулярно чистити.

Другий важливий момент – це кіптява, яка накопичується в димарі. Вона осідає на стінках, стінки звужуються, і, відповідно, пропадає тяга. У мене був випадок, коли труба була така забруднена, що отвір зменшився до трьох сантиметрів, а тяги майже не було. Дим весь ішов у приміщення, буржуйка чаділа, і толку з неї не було. Така ситуація вкрай погана, тому що при забитому димарі бліндаж наповнює чадний газ, а це смертельно небезпечно!

Тому час від часу потрібно розбирати димар та чистити всі секції труб. Особливо ця проблема швидко з'являється,

якщо ви топите хвойними породами дерева. Бо з хвої летить купа смоли, і димар вкрай швидко забруднюється.

ІЗОЛЯЦІЯ

Важливо перевірити, щоб у димарі та й взагалі в буржуйці не було дірок. Бо, знов-таки, пропаде тяга, а в приміщення піде дим. Щоб уникнути цього лиха, ми купували в будівельному магазині спеціальну термострічку і замотували нею всі стики.

Також рекомендую останньою секцією димаря ставити «коліно», тобто Г-подібну трубу. Таким чином остання секція має бути паралельна землі. Це захистить димар від потрапляння всередину води під час дощів та снігопаду. Тому що коли вода змішується з попелом у димарі, то ця суміш «коксується», і її потім зубами не віддереш.

Зрозуміло, що димар потрібно маскувати, сховати його за якимось укриттям, але це вже інша історія, яка стосується загальних правил маскування.

НАОСТАНОК

Якщо ви все зробили правильно – пічка стоїть рівно, димар чистий, дірок нема, знизу йде доступ повітря, то буржуйка буде добре працювати. У димарі може утворюватись конденсат, також від дров буде проступати волога, але вся вона швидко випаровується і не становить проблеми.

Ми викладали біля буржуйки дрова, щоб вони просихали. Також на ніч призначали чергових, які чистили піддон від золи та підкидали паливо в пічку.

Роман «Червоний»,
боєць 251-го батальйону Сил ТрО

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ПРО САМООСВІТУ

У цьому матеріалі ми зібрали посилання на ресурси, які допоможуть вам підвищити військову кваліфікацію майже з будь-яких напрямів. Самоосвіта залишається важливим елементом підготовки воїна, не нехуйте нею.



Скануй код та переходь за посиланням

СПРОТИВ G7

Інформаційний ресурс, створений управлінням підготовки (G7) штабу Командування Сил територіальної оборони ЗСУ. Він містить, мабуть, найбільшу в інтернеті базу знань з військової справи. Матеріали поділені на 17 підгруп, в які входять уроки з вогневої, психологічної, інженерної підготовки та інших напрямів. На сайті ви також знайдете законодавчу базу та добірку військових настанов.

COMBAT RACCOON

Дослівно «Бойовий єнот» — це YouTube-канал з перекладами матеріалів військового спрямування. Переміщення та засідка взводом, як коригувати «арту» чи застосувати ПТКР «Фагот» — усе це є тут. Канал нараховує більше 60 корисних відео.

БАЗОВА ВІЙСЬКОВА ПІДГОТОВКА

Навчальний відеокурс, який учить правильно поводитися зі зброєю, пересуватися у бойових умовах, користуватися укриттями, маскуватися, орієнтуватися на місцевості та обладнувати позиції. Автор відеоуроків — військовослужбовець з позивним Сирієць. Якщо ви хочете пригадати базу, то вам сюди.

АЛГОРИТМ М.А.Р.С.Н.

У цьому відео показується алгоритм допомоги пораненому М.А.Р.С.Н. Його рекомендовано застосовувати в жовтій або зеленій зоні, коли ви не перебуваєте під вогнем та можете сконцентруватися на наданні допомоги пораненому в повному об-

сязі. Алгоритм визначає пріоритети і порядок дій у наданні допомоги пораненому.

ОНЛАЙН-КУРС ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

Українська платформа онлайн-освіти Prometheus запустила онлайн-курс першої домедичної допомоги в умовах війни. У цьому курсі теж розглядається протокол М.А.Р.С.Н., але більш детально. До того ж на кожному етапі ви зможете перевірити свої знання за допомогою контрольних питань.

TACTICMEDAID

Мобільний застосунок TacticMedAid має два напрямки: цивільний та військовий. Цивільна частина направлена здебільшого на зупинку кровотечі, оскільки крововтрата вважається найрозповсюдженішою та найнебезпечнішою причиною смерті в умовах війни. Частина для військових містить пояснення алгоритмів дій на різні поширені види травм та поранень в умовах бойових дій.

БІБЛІОТЕКА THE MOZART GROUP

Мінібібліотека для українських військових. У ній зібрана корисна інформація — від тактики ведення бою до інструкцій з використання зброї, роботи з вибухівкою і наданням медичної допомоги. Також є додаток для Android, але у вигляді арк-файлу, тобто ви маєте самостійно встановити його на свій страх і ризик.

МІННА СПРАВА

YouTube-проект Kurt Oberst містить се-

рію навчальних відеофільмів, які стосуються мінно-вибухової справи. Інженерні боєприпаси, робота щупом, розтяжки і таке інше.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА

Ще один онлайн-курс від Prometheus під назвою «Базова психологічна допомога в умовах війни». Перший модуль курсу — «Червона зона» — присвячений роботі з кризовими станами, другий модуль — «Жовта зона» — розкриває способи справлятися з помірним стресом, а третій блок — «Зелена зона» — надає практики для повернення до нормального життя після пережитого.

КЕРУВАННЯ MAVIC 3 ТА AUTEL EVO II

Онлайн-курс від Фонду «Повернись живим» на платформі Prometheus надає основи тактики застосування коптерів DJI Mavic 3 та Autel EVO II у бойових умовах. Курс не містить вичерпних знань, необхідних оператору квадрокоптера, але дає концентровану базу, достатню для початку роботи.

ПЛАТФОРМА «ЯБЛУНЯ»

«Яблуня» — це інформаційна платформа для базової військової підготовки. На платформі зібрана з різних публічних джерел теорія з основних тем військової справи, а також корисні посилання, списки тренінгових центрів, курсів. Ресурс буде більше корисний новачкам у військовій справі, але ознайомитись з ним усе одно варто.

ДРОНИ, ЯКІ ВИКОРИСТОВУЄ ЗСУ

У Силах ТрО найбільш відомі дрони виробництва DJI та Autel але вони не єдині, які варти уваги. У ЗСУ використовується багато інших моделей, і з ними варто ознайомитися. У цьому матеріалі зібрані основні відомості про найбільш популярні дрони в українській армії.

ЧОТИРИ КЛАСИ БПЛА

Безпілотні летальні апарати можна умовно поділити на чотири класи.

1 клас — мікродрони, які зазвичай використовуються в цивільному житті. В Україні найпопулярнішими моделями цього класу є БПЛА китайської компанії DJI та американської Autel. Вони невеликі та відносно прості у використанні.

2 клас — безпілотники середньої дальності, які здійснюють розвідку на тактичних рівнях. Йдеться про українські БПЛА «Лелека-100» та «Фурія». Спеціально розроблені для військових цілей, ці пристрої можуть працювати протягом трьох годин.

3 клас — оперативні-тактичні безпілотники, які можуть безперервно літати до 10 годин, мають збільшений радіус дії, використовуються для спостереження за про-

тивником і планування військових дій. До цієї категорії підходять БПЛА українського виробництва PD-2 і Raybird-3.

4 клас — стратегічні БПЛА, або ударні БПЛА. Турецький Bayraktar TB-2 — один із них. Крім ведення розвідки та несення керування бомб, він може перебувати в повітрі 24 години.

БПЛА, ЩО ВИРОБЛЯЮТЬСЯ В УКРАЇНІ

Більшість українських виробників безпілотників, які пройшли сертифікацію та співпрацюють з військовими, почали виготовляти безпілотники у 2014-2015 роках, коли військові дії в Україні обмежувалися територіями Донецької та Луганської областей. На ринку БПЛА відомими брендами є «Атлон-Авіа», Skynet, DeViRo, «Укрспецсистемз» та UA Dynamics.

«ФУРІЯ»

БпАК А1-СМ «Фурія» — безпілотний авіаційний комплекс розвідки та коригування вогню артилерії. Розроблений у 2014 році київським підприємством «Атлон Авіа». Дальність польоту — близько 200 км від миті вильоту до повернення. Тривалість по-

льоту — до 3 годин. Крейсерська швидкість 65 км/год, максимальна — до 130 км/год. Має денну і нічну камери.

«ЛЕЛЕКА-100»

Дрон здатний розвивати швидкість до 120 км/год та коригувати вогонь по ворожих цілях на глибину до 50 км. Максимальна висота польоту складає 1500 м, гарантована довжина маршруту — 100 км. У повітрі він може перебувати 2-2,5 години.

PD-2

Багатоцільовий БпЛА, призначений для здійснення повітряної розвідки та бойового застосування як носій бомбового навантаження з бойовою частиною вагою до 3 кг. Підвіс оснащений кількома камерами і тепловізором. Його крейсерська швидкість — 100 км/год, максимальна — 140 км/год. Тривалість польоту — до 12 годин, сумарна протяжність маршруту сягає 1 тис. км, дальність зв'язку — до 220 км.

«ВАЛЬКІРІЯ» (АСУ-1)

БПЛА військового та цивільного призна-

чення для забезпечення моніторингу, повітряної розвідки, відеоспостереження та коригування артилерійського вогню вдень і вночі. Час польоту близько 2 годин, крейсерська швидкість — 60 км/год, максимальна — 108 км/год. Максимальна висота — 2 тис. метрів.

PUNISHER

Легкий ударно-розвідувальний безпілотний комплекс, також може мати медично-рятувальне призначення і нести контейнер з медикаментами, який скидається для надання допомоги пораненим.

БПЛА запускається з катапульти та має максимальну дальність до 45 км. Максимальна висота підйому — до 400 м. Максимальна швидкість дрону — 198 км/год, крейсерська — 80 км/год. Дрон атакує цілі за допомогою вільнопадаючих некерованих бомб UB-75HE. Точність при скиданні з висоти до 400 м — 4 м.

При підготовці статті використовувались матеріали проекту People's Project та видання «Цензор»

СПРОТИВ

Часопис Командування Сил територіальної оборони ЗСУ

ПОШИРЮЄТЬСЯ БЕЗКОШТОВНО

Головний редактор:
Дмитро Костюк

Відповідальний за випуск:
Євген Лавренюк

Відповідальний за логістику:
Тимофій Лаврінченко

Верстка та дизайн:
Євген Ординський

Телефон гарячої лінії:
0 800 507 028

E-mail для запитів:
to_info@post.mil.gov.ua

Телефон редакції:
067 406 1894

ЗАВІТАЙТЕ
НА НАШ
САЙТ



TEROBORONA.INFO